

Lietuvos Respublikos Seimui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

DĖL 2025 M. VALSTYBĖS SOCIALINIŲ FONDŲ ATASKAITŲ RINKINIO

2026 m. gegužės 15 d. Nr. FAE-5

Vilnius

Mes atlikome valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinio auditą. Šį rinkinį sudaro:

- ✓ Valstybinio socialinio draudimo fondo metinių ataskaitų rinkinys (kurį sudaro fondo metinių konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai),
- ✓ Garantinio fondo metinių ataskaitų rinkinys (kurį sudaro metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai),
- ✓ Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkinys (kurį sudaro metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai).

Šioje valstybinio audito išvadoje teikiamos nepriklausomos auditoriaus nuomonės dėl kiekvieno valstybės socialinių fondų metinį ataskaitų rinkinį sudarančio fondo metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

SĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2025 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro konsoliduotosios finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, 2025 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą 2025 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2025 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

PAGRINDAS PAREIKŠTI SĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Nustatėme reikšmingų konsoliduotųjų finansinės būklės (per vienerius metus gautinų sumų, trumpalaikių įsipareigojimų, grynojo turto straipsnių), veiklos rezultatų (finansavimo pajamų, pagrindinės veiklos socialinių išmokų sąnaudų, pagrindinės veiklos perviršio ar deficito, grynojo perviršio ar deficito straipsnių), grynojo turto pokyčių (sukaupto perviršio ar deficito, grynojo turto straipsnių) ataskaitų ir atitinkamų aiškinamojo rašto duomenų iškreipymų (ataskaitos 1.1 poskyris, 14–27 psl.), kuriuos lėmė šios aplinkybės:

1. Fondo apskaitoje ne visos ūkinės operacijos, susijusios su asmenims paskirtomis vienkartinėmis ir periodinėmis išmokomis (tais atvejais, kai dėl įvairių priežasčių šios išmokos nepasiekė gavėjų), yra registruojamos, t.y. nesilaikoma kaupimo principo (neištaisytos praėjusių auditų metu nustatytos neatitiktys). Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba užregistravo dalį 2021–2025 metais paskirtų vienkartinių išmokų, o periodinių išmokų ir dalies vienkartinių išmokų masto dėl didelių administracinių sąnaudų neįvertino ir neužregistravo apskaitoje.

Dėl šių priežasčių negalime patvirtinti, kokia suma konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis nurodyti mažesni gautinų sumų iš valstybės biudžeto C.III.5 str. „Sukauptos gautinos sumos“ (162 975,9 tūkst. Eur) ir trumpalaikių fondo įsipareigojimų E.II.7 str. „Mokėtinos socialinės išmokos“ (146 786,6 tūkst. Eur) likučiai, o F. str. „Grynasis turtas“ – didesnis grynojo turto (5 066 707,2 tūkst. Eur) ir atitinkamai jį sudarančių straipsnių likučiai; konsoliduotosios veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis sumažintos pagrindinės veiklos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto A.I.1 str. „Iš valstybės biudžeto“ (4 160 889,7 tūkst. Eur) ir socialinių išmokų sąnaudos B.X str. „Socialinių išmokų“ (8 460 188,2 tūkst. Eur), o str. C. „Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas“ (851 639,4 tūkst. Eur), H. „Grynasis perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ (946 972,0 tūkst. Eur) ir J. „Grynasis perviršis ar deficitas“ (946 972,0 tūkst. Eur) padidintas perviršis; konsoliduotosios grynojo turto pokyčių ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis padidintas atitinkamo laikotarpio sukauptas perviršis ir grynasis turtas.

2. Nevaldoma motinystės socialinio draudimo išmokų permokų (dėl užsienyje gautų darbinės veiklos pajamų) susidarymo rizika ir nesilaikoma vaiko priežiūros išmokų sutapties vengimo principo, pagal kurį neturi būti sudaroma galimybė gauti kelias tos pačios rūšies išmokas už tą patį privalomojo draudimo laikotarpį Lietuvoje ir kitoje šalyje tuo pačiu metu (dėl teisės aktų ir vidaus kontrolės procedūrų trūkumų).

Dėl šių priežasčių negalime patvirtinti konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis nurodytų per vienerius metus gautinų motinystės socialinio draudimo išmokų permokų C.III.6 str. „Kitos gautinos sumos“ (347,1 tūkst. Eur iš 30 971,4 tūkst. Eur), fondo trumpalaikių įsipareigojimų – motinystės socialinio draudimo atidėjinių E.II.1 str. „Ilgalaidžių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ (7 342,1 tūkst. Eur iš 25 997,6 tūkst. Eur) ir mokėtinų motinystės socialinio draudimo išmokų E.II.7 str. „Mokėtinos socialinės išmokos“ (3 800,0 tūkst. Eur iš 146 786,6 tūkst. Eur), o F. str. „Grynasis turtas“ – grynojo turto (5 066 707,2 tūkst. Eur) dalies ir jį sudarančių straipsnių likučių; veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis nurodytų nuvertėjusių ir nurašytų motinystės socialinio draudimo išmokų permokų sąnaudų B.VIII „Nuvertėjimo ir nurašytų sumų“ (38,7 tūkst. Eur iš 25 304,5 tūkst. Eur) ir motinystės socialinio draudimo išmokų sąnaudų B.X str. „Socialinių išmokų“ (454 907,3 tūkst. Eur iš 8 460 188,2 tūkst. Eur), o

str. C. „Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas“ (851 639,4 tūkst. Eur), H. „Grynasis perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ (946 972,0 tūkst. Eur) ir J. „Grynasis perviršis ar deficitas“ (946 972,0 tūkst. Eur) – nurodyto ataskaitinio laikotarpio perviršio dalies teisingumo; konsoliduotosios grynojo turto pokyčių ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis nurodyto sukaupto perviršio ir grynojo turto teisingumo.

3. Nustatėme ilgalaikių gautinų sumų – atidėtų socialinio draudimo įmokų įsiskolinimų administravimo trūkumų: nesilaikoma teisės aktų nuostatų – draudėjams pažeidus sprendimuose nustatytas sąlygas, jie laiku nenutraukiami ir administruojami toliau, nepradedant įsiskolinimo sumos kartu su palūkanomis išieškojimo iš draudėjo priverstine tvarka.

Dėl to negalime patvirtinti konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis A.III. str. „Ilgalaikis finansinis turtas“ nurodytų kitų ilgalaikių gautinų sumų iš draudėjų pagal įmokų sumokėjimo atidėjimo sprendimus (4 945,4 tūkst. Eur iš 1 879 469,9 tūkst. Eur), C.III str. „Per vienerius metus gautinos sumos“ (dalies iš 705 974,5 tūkst. Eur) nurodytų šių gautinų sumų ir palūkanų einamųjų metų (dalies iš C.III.1 str. „Gautinos trumpalaikės finansinės sumos“ 4 193,1 tūkst. Eur likučio) ir gautinų įmokų iš draudėjų pagal įmokų sumokėjimo atidėjimo sprendimus (dalies iš C.III.2 str. „Gautini mokesčiai ir socialinės įmokos“ 506 037,6 tūkst. Eur likučio); F. str. „Grynasis turtas“ (5 066 707,2 tūkst. Eur) – nurodyto grynojo turto dalies ir atitinkamai jį sudarančių straipsnių likučių teisingumo; veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis A.II str. „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“ nurodytų pajamų iš draudėjų pagal įmokų sumokėjimo atidėjimo sprendimus (dalies iš 5 286 968,1 tūkst. Eur) ir gautinų socialinio draudimo įmokų iš draudėjų pagal įmokų sumokėjimo atidėjimo sprendimus nuvertėjimo sąnaudų sumažėjimo B.VIII str. „Nuvertėjimo ir nurašytų sumų“ (608,7 tūkst. Eur iš 25 304,5 tūkst. Eur), o str. C. „Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas“ (851 639,4 tūkst. Eur), H. „Grynasis perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ (946 972,0 tūkst. Eur) ir J. „Grynasis perviršis ar deficitas“ (946 972,0 tūkst. Eur) negalime patvirtinti nurodyto dalies perviršio teisingumo.

4. Nustatyti praėjusio ataskaitinio laikotarpio (2024-12-31) reikšmingų duomenų (sukaupytų gautinų sumų, trumpalaikių įsipareigojimų, grynojo turto, pagrindinės veiklos finansavimo pajamų iš valstybės biudžeto, pagrindinės veiklos sąnaudų, pagrindinės veiklos perviršio ar deficito, grynojo perviršio ar deficito, grynojo turto) iškraipymai finansinės būklės, veiklos rezultatų ir grynojo turto pokyčių ataskaitose bei atitinkamoje aiškinamojo rašto informacijoje. Iškraipymus lėmė neužregistruotos ūkinės operacijos, susijusios su asmenimis paskirtomis, bet jų nepasiekusiomis vienkartinėmis ir periodinėmis išmokomis, ir netiksliai įvertinamos asmenų užsienio šalyse gautos draudžiamosios pajamos ir laikotarpiai skiriant nedarbo socialinio draudimo išmokas.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami sąlyginei nuomonei dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pagrįsti.

PABRĖŽTINI DALYKAI DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Atkreipiame dėmesį į pastebėjimą, kuris neturi įtakos nuomonei, tačiau yra svarbus. Valstybinio socialinio draudimo rezervinis fondas 2025-12-31 sudarė 4 515,1 mln. Eur. Dėl pasitraukusių iš pensijų kaupimo gyventojų VSDF iš pensijų kaupimo fondų už 2026 m.

I ketv. gavo 1 321,2 mln. Eur. Pakeitus teisinį reglamentavimą, tokios įplaukos kas ketvirtį bus pervedamos į Rezervinio fondo sąskaitą, o tai leis greičiau investuoti pinigus. Rezervinio fondo valdymo sprendimams bus itin aktualus Valstybės kontrolės Finansų ministerijai pateiktos rekomendacijos – sistemiskai peržiūrėti rezervų teisinį reglamentavimą, nustatyti bendrus jų sudarymo ir valdymo principus sąsajoje su valstybės skolinimosi politika – įgyvendinimas (numatoma įgyvendinti iki 2026-12-31 (ataskaitos 1.4 skirsnis, 34–36 psl.).

SĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2025 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kurį sudaro konsoliduotosios fondo biudžeto pajamų ir išlaidų ataskaita, pinigų įplaukų ir išlaidų ataskaita bei fondo biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, 2025 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

PAGRINDAS PAREIKŠTI SĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotosios finansinės ir konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos sudaromos tuo pačiu kaupimo principu, todėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje nustatyti iškraipymai (nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio 1, 2 ir 3 p.) turi įtakos ir konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ataskaitų ir aiškinamojo rašto atitinkamiems duomenims (ataskaitos 1.2 dalis, 33–34 psl.). Atsižvelgdami į tai, negalime patvirtinti:

1. Kokia suma pajamų ir sąnaudų ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis sumažintos pajamos iš valstybės biudžeto socialinio draudimo pagrindinei (bendrajai) pensijos daliai finansuoti 1.8 str. „Iš valstybės biudžeto ir (ar) kitų valstybės piniginių išteklių gautos lėšos“ (3 432 954,5 tūkst. Eur), sąnaudos socialinio draudimo išmokoms (2.1–2.5 str., 7 752 561,0 tūkst. Eur) ir padidintas einamųjų metų rezultatas 3 str. „Einamųjų metų rezultatas“ (948 349,7 tūkst. Eur) dėl neužregistruotų gavėjų nepasiekusių socialinio draudimo periodinių ir vienkartinį išmokų.
2. Pajamų ir sąnaudų ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis nurodytų motinystės socialinio draudimo išmokų sąnaudų 2.3 str. „Motinystės socialinio draudimo“ (454 907,3 tūkst. Eur), šių išmokų permokų nuvertėjimo sąnaudų 2.6 str. „Neatgautinos ir abejotinai atgautinos sumos“ (38,7 tūkst. Eur iš 6 886,2 tūkst. Eur) ir einamųjų metų rezultato 3 str. „Einamųjų metų rezultatas“ (dalies iš 948 349,7 tūkst. Eur) teisingumo dėl teisinio reglamentavimo ir vidaus kontrolės trūkumų: neužtikrintas vaiko priežiūros išmokų sutapties vengimo principo laikymasis ir ribotos galimybės valdyti riziką dėl motinystės socialinio draudimo išmokų permokų susidarymo.
3. Negalime patvirtinti pajamų ir sąnaudų ataskaitos pagal 2025-12-31 duomenis 1 str. „Pajamos“ (8 837 205,8 tūkst. Eur) pajamų dalies pagal įmokų įsiskolinimo sumokėjimo

atidėjimo sprendimus (1.1–1.5 str.), 2 str. „Sąnaudos“ (7 888 856,1 tūkst. Eur) nurodytų 2.6 str. „Neatgautinos ir abejotinai atgautinos sumos“ gautinų įmokų iš draudėjų pagal įmokų sumokėjimo atidėjimo sprendimus nuvertėjimo sąnaudų sumažėjimo (608,7 tūkst. Eur iš 6 886,2 tūkst. Eur) ir 3 str. „Einamųjų metų rezultatas“ (948 349,7 tūkst. Eur) nurodyto einamųjų metų rezultato dalies teisingumo dėl teisinio reguliavimo neatitinkančio draudėjų įmokų įsiskolinimų administravimo trūkumų.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami sąlyginei nuomonei dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagrįsti.

GARANTINIO FONDO METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL GARANTINIO FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2025 metų Garantinio fondo finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, 2025 metų Garantinio fondo finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą 2025 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2025 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

PAGRINDAS PAREIKŠTI BESĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL GARANTINIO FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami besąlyginei nuomonei dėl Garantinio fondo finansinių ataskaitų rinkinio pagrįsti.

ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2025 metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, 2025 metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą 2025 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2025 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

PAGRINDAS PAREIKŠTI BESĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami besąlyginei nuomonei dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ataskaitų rinkinio pagrįsti.

VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ UŽ VALSTYBĖS SOCIALINIŲ FONDŲ ATASKAITŲ RINKINĮ

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktorius yra atsakingas už valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro Valstybės socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkiniai, parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymą, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina siekiant parengti finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ UŽ AUDITĄ

Auditą atlikome pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Valstybės kontrolės įstatymo, Valstybės kontrolės darbuotojų etikos kodeksą ir laikėmės kitų šiame kodekse nustatytų etikos reikalavimų.

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą, ar 2025 metų valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinį sudarantys Valstybės socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai kaip visuma nėra reikšmingai iškraipyti dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti auditu, kuris atliekamas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Iškraipymai, kurių gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Valstybės kontrolės interneto svetainėje (<https://www.valstybeskontrole.lt/LT/Post/17790>). Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Valstybinio audito išvadą teikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridedame audituotus Valstybinio socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkinius, kurie sudaro valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinį.

Valstybės kontrolierė

Irena Segalovičienė